

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цნობიъ-Пурцели“—„Моამბე“. ტელეფონი № 372.

(2—2)

რედაქცია უმოკრიდესად სთხოვს ხელის
წერას, ვისაც სრულად არ შემოუტანია
თილი „მოამბე“-„ცნობის ფურცლის“
ური ფასი—შემოსატანის მეორე ნაწი-
ლად ღირსის რედაქციას პირველ აბრი-
ვს წინააღმდეგ შემთხვევაში რედაქცია
პრიტიკიდან ათარ გაუშვავინს გაზრდის.

და კაპიტალის წინააღმდეგობა გაქრება. ინგლისის ლენდ-ლორდებს, ფერმერებსა და სოფლის მუშათა შორის თანხმობის ჩამოყალიბება და მოკიდებულია წმინდა ეკონომიურ მიწ-მფლობელობის ფორმათა შეცვლაზე. ეკონომიურ ანტაგონიზმის განსამარტავად ამ ერთა ცხოვრებაში ნაციონალური პრინციპის არავითარი აღგზილი არ უჭირავს. სულ სხვაა ჩვენს პირობებში აღძრულ ეკონომიურ კითხვების განმარტება.

ჩვენი საზოგადოება, შედის-რა სულიერ და ეკონომიურ წარმატებაში, ჰკარგავს თავის ერთგვარობას. სოფელი, რომელსაც ეკონომიური ევოლუცია ამოძრავებს, ჰბადავს არა მარტო მიწის-მომქმედს, არამედ ხელოსანს: ლურჯალს, მკედელს, მეკრამიტეს და სხ., სოფელი ჰქმნის ცხოვრებისათვის საჭირო ნივთებს, რომელთა შემოღებებისათვის და გასასაღებად ჩნდებიან საქირო ავერტები—მრეწველები და ვაჭრები. ვაჭრები და მრეწველები უმეტეს შემთხვევაში თავიანთ საქმეებს ქალაქებში აწარმოებენ, რის გამოთაც ქალაქების მცხოვრებთაც მრავალგვარი პროფესიები ებადებათ. თანამედროვე ცხოვრებაში აუცილებლად საჭიროა, რომ ჩვენ დაქვეითებულ ერს თავისი საკუთარი ავერტები ჰქვანდეს ყველა ამ მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისათვის. სალი ერის ზრდა, იმისი სიმძლავრე ვიწროდ არის დაკავშირებული იმაზედ, რომ მრავალგვარი იმისი მოთხოვნილებანი თვით ერის საშუალებებითვე იყენენ დაკმაყოფილებულნი. რაც ჩვენ შეგვიძლება, მაგას მოითხოვს არა ნაციონალური ეგოიზმი, არამედ დაღმარებული სიმართლე და ერთა შორის დამოკიდებულობის ნაცვლად თანასწორობის გამტკიცება. ნაციონალური ცხოვრების გამაგრება საჭიროა თვით ეკონომიურ წარმატების გამტკიცებისათვის.

ჩვენ აქ მოკლედ აღვნიშნეთ სამი კითხვა, რომლის ახსნა, თუ გვროვანი ყურადღება იქნა მათზე მიქცეული, თან-და-თან გზას გავიკაფავს და მოგვიზადებს ნიადაგს საერთო პრაქტიკულ მოქმედებისათვის.

არჩილ ჯორჯაძე.

დეკრეტი

(„რუსეთის დეკრეტი სააგენტოსაგან“)

19 მარტი.

ამბარაშორი. 18 მარტს მოვიდა საგანგებო დესპანი ჰერცოგი ებერკორნი, გენერალი არჩილ ბერძენი, პოლკოვნიკი კინტორა, კაპიტანი მარკიზი გამილტონი და ჟოზე კლერკი, რათა აუწყონ რუსეთის სასახლეს მეფე ელუარ VII-ის ტახტზე ასვლა.

კონსტანტინოპოლი. დილას მიწის ძვრა იყო, რომელმაც რამდენიმე წუთს გასტანა. დოღმ-ბახში ყურბან ბაირანის გამო ხელზე მოხვედრის ცერემონია იყო; ცერემონია შესწყდა, მაგრამ სულთანი მალე გამოერკვა და გასცა ბრძანება განეგრძოთ, მაგრამ მიუხედავად ამისა მრავალი გამოვიდნენ ტაძრიდან.

სოფია. სამხედრო მინისტრმა გასცა ბრძანება, რომლითაც ნამდვილ სამსახურში მყოფი ოფიცრებს აღკრძალული აქვთ მაკედონიის კომიტეტს მიემხრონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჯაშუარი მოესპობათ და სამსახურიდან დათხოვნილი იქნებიან; რამდენიმე ოფიცერი, რომელნიც, მიუხედავად ასეთის განკარგულებისა, მაინც მიემხვრნენ კომიტეტს, დათხოვნილ იქნენ სამსახურიდან; სამოქალაქო მმართველობაც აპირებს ასეთის ბრძანების გაცემას სამოქალაქო მოხელეთა შესახებ.

ლონდონი. სოლსბერი უკედ არის.

სოფია. რადგანაც მაკედონიის პროვინციულურმა კომიტეტმა პროტესტი განაცხადა კონგრესის გადაღების წინააღმდეგ, 22 მარტს შეიკრიბება კონგრესი.

(იხილეთ საღამოს დეკრეტი მე-4 გვერდზე)

ეურნაღ-გაზეთებიდან

გაზ. გალინიანის სიტყვით, ამ დღეებში მაკედონიის კომიტეტს დემონსტრაცია მოუხდენია სოფიაში. მრავალმა ხალხმა დიდებული პროცესიით გაიარა ქალაქის ქუჩებზე; წინ მიჰქონდათ წითელი დროშა ზედ წარწერით: „სიკვდილი, ანუ თავისუფლება“. ხალხი გაემართა ოსმალების მიერ დასჯილ ბოლგარული პარტი ლეკების ძეგლისაკენ. ამ ძეგლის წინ მაკედონიის უმთავრესი კომიტეტის თავმჯდომარე სარაფოვმა შედეგად სიტყვა წარმოთქვა: „ბერლინის კონგრესი რეფორმებს დაგვიბრდა, ხოლო ევროპამ მოგვარევა; ეს დაბრუნებული რეფორმები დღევანდამდე არ შეუსრულებია. გარეშე ხშირად ატევიან ერთმანეთს, მაგრამ დიდი სახელმწიფოების კრების მიერ დაწარმული ერის მოტევა კი—ჯერ გაუგონარი ამბავია და ამიტომ ჩვენ ის იმედი-და დავგრძენია, რომ ჩვენ თავს ჩვენი უმჯობესი, და ახლა მოგვმზადნეთ, რომ ჩვენი უფლება იარაღით მოვიპოვოთ.“

ხორვატულ გაზ. ობზორში ამ ნაირ-დასურათებული მაკედონიის ესლანდელი მდგომარეობა:

ამ უბედური ქვეყნის ხალხს არსადან არა აქვს შეგლისა და შემწყობის იმედი. დიდილამატებს, რომლებიც დიდი ხანია დაურეგულირებია, არანა, —სხვის ტანჯვა არ ესმით; ისინი არავითარ ურადლებას არ აქცევენ ამ ერის საცლადობას. რა საშინელება არა ხდება ამ უბედურ ქვეყანაში! ქრისტიანის ცხოვრება მაკედონიაში უფრო დღეს, უფრო წამს მოხდომდა ერთ ბეწვზედა ჰგავდა. ის არასოდეს არა დაწმუნებული, რომ ხვალე ან თითონ, ანუ მისი ცოლი და ქალები ოსმალების ძალ-მომხრების მსხვერპლად არ შეიქმნებიან. და ახა როგორ იქცევიან ევროპის ქრისტიანი ერები! ერთჯერ მაინც ამოიღეს მძაფრად ხმა, რომ სუკუნობათ დატყვევებულს ადამიანის რაიმე უფლება მიეცეთ? არა, ისინი ჩუმად არიან, მაგრამ უბედური მაკედონიის შეილება შეუძლიან განა ჩუმად უფლებას? განა შეუძლიან გაჩუმება იმით, ვინც მაკედონელების ერთი სისხლი და ხორცი არიან? განა შეუძლიან სამთავროს ბოლგარს გულგრილად უტყაროს დახატულ და დამცირებულ მაკედონელ ბოლგარს? არ შეუძლიან, არა. მაკედონიის ესლანდელი მდგომარეობა მართლაც დასაშინებელია. ვინც კი თავის დარდს და გაუბას გამოსთქვავს, იმან ნამდვილად იცის, რომ მისი სახლი ხვალე ნანად იქცევა; თუ ვინმე გაჰყავდა თავის თავის დარდს და გერმანსწრობს დროზე მათში გაქცევას, — ის უსათუოდ წუთი-სოფელს უნდა გამოესამოს ამის შესახებ ბერის თქმა შეუძლიან გათქმულ ოსმალურ ციხეებს, მაკედონად, როგორცაა სოფლის ციხე ადგილი (ჯორჯოეთის ციხე). ვინც ამ ციხეებში 48 საათს გაატარებს, ის გულად ედარება მზის დახსვას! ოსმალების მსახურეები უხსნალებს დიდი სახელმწიფოების წარმომადგენლებს, რომ ამ ქსანელმა აჯანყებულებმა მართლ მსახურეების შიშით დემონსტრაციის თავიანთი ცოდვითა სულია. ახ სრული სურათი მაკედონიის თავზარ დამცემი, საშინელი მდგომარეობისა: „მამა სასწრაფოა ჰგოდა, დედა მარცხი ჰგოდა, თუცა ქვემოცნებამ აქვთ განიხილო; გარემო ჰგონა წინააღმდეგობა: ერთი ხელემა და ფეხები აქვს დაჩეხილი და მორე მარცხი ჰგოდა; ყველას ამათ გარს სხვეიან სულთანის (ხონთარის) ერთგული მსახური; ესენი გქვამს ჩიბუხებით სელში უფრებენ ამ ქსინისა, რაც ოსმალურად ჰქვამს მსახურეს წარმომადგენსა.“

ამ მოკლე ხსენში მაკედონიის კომიტეტის თავმჯდომარე უნდა ამოიჩინოს. ამის შესახებ გერმანული გაზ. „კელნ. ცაიტუნგის“ კორესპონდენტი იწერება, რომ სოფიაში ამ თანამდებობაზე კანდიდატად არჩილ გახვდა და შეურაცხებული სარაფოვი, თუმცა კი ზომაერი ბოლგარი წინააღმდეგ იყენენ ამ არჩილისა. ირწმუნებიან, რომ სხვა ქალაქებშიც ამ სარაფოვს აარჩევენ. ამიტომაც, ამბობს კორესპონდენტი, მაკედონიის კონგრესის, რომელიც 31 მარტს უნდა შეიკრას, ბევრს უსამოვნებას გაუხსნის ბოლგარიის მთავრობასა.

ასევე ზღა ოსმალთა დასის გასეთი ოსმალთა ძირეულ სწესს ამ ამბების გამო, რომელიც ამ ჟამად მაკედონიაში ხდება. ეს გაზეთი ამბობს, რომ იქ ისევე ის ამბები ხდება ესა, რაც მითხდა ფაშის გენერალ გუბერნატორობის დროს ხდებოდა რუს-ოსმალთა ომის წინაო. ბოლგარებს არ ეშინიანთ სიკვდილისა; სიკვდილის შიში არ დასწევინებთ იმათ ერთ-ხელ არჩეულს გაზეთ სარაფულს სასურველ მიზნის მისაღწევად. იმ რეფორმებს, რომლებსაც ისინი ოსმალებს, იმათთან ერთად ოსმალეთის ყველა პროგრესისტი მცხოვრებლებიც ოსმალებს. ვაი იმას, ვინც უარს ჰყოფს იმათ უფლებას—ის არის ნამდვილი მიზეზი ყველა ჩვენი უბედურებისა, უწყსობისა და ოსმალების მიერ ნადავ ქვეყნების დაკარგვისა. ევროპის საზოგადოების ოსმალების მთავრობა ისე ჰყავს სწორედ წარმადგენი, როგორცაა წარმადგენი ჰყავდა დავაშის მეფედ ნამოფი ბეკანინი და მისი წინამოადგილე კაცის მკვლელობა მეფეები. ამიტომ ოსმალების ინტელიგენცია სულით და გულით თანაუგრძნობს და უფლებიანად დახმარებას უწყევს თავის უფლებებისათვის მუდამ ქრისტიანებს ოსმალებთან; ოსმალების ინტელიგენციას მიაჩნია, რომ ეს ქრისტიანები ოსმალების სახელისა და კეთილდღეობისათვის არიან წამებულები, რადგანაც ის რეფორმები, რომლებსაც ისინი ოსმალებს ნამდვილად გაბედნიერებენ ოსმალებსა.

ზარბული „ნოუ-იორკ ჰერალდის“ სიტყვით, ამერიკის ზოლიტიკურ წრეებში არც თუ ძალიან სჯერათ სახელმწიფოების გულწრფელობა მანჯურიის საქმეში; აქ არა სწამთ, რომ ჩინეთის არეულ-დარეულობას მალე მოედოს ბოლო. ერთი მტოდნე პირი ამ ნაირად დასურათებს ჩინეთის საქმის ესლანდელ მდგომარეობას:

თუმცა რუსეთმა იცის, რომ შეერთებული შტატები და სხვა სახელმწიფოები პროტესტს აცხადებენ რუსეთის ხელშეკრულების წინააღმდეგ, ის მაინც ძალას ატანს ჩინეთს, რომ ხელი მოაწეროს ამ ხელშეკრულებას; რუსეთმა მხოლოდ ცოტათი შესცვალა თავისი პოლიტიკა, რომ ამით აიცდინოს ზოგადი წინააღმდეგობა. შეერთებული შტატების მთავრობამ მხოლოდ უნებურად ამოქცა ჩინეთის მთავრობაზე და ჩაგონა, რომ არავის შეეკრას ისეთი ტრაქტატით, რომელიც ქვეყნების დაკარგვას გამოიწვევს. რამდენადაც ვიცით, ინგლისმა და გერმანიამაც მხოლოდ ის აზრი გამოთქვეს, რომ რუსეთ-ჩინეთის შეთანხმება არაფერს იმ პრინციპებს, რომლებიც ყველა სახელმწიფოებში მიიღეს ჩინეთის უწყსობის დაწესების დროს; არც გერმანია, არც ინგლისი მხარს არ აძლევს იმ პრინციპს, ამისთანა კარგიკებაში შეერთებული შტატებს არავის გარიგება არ შეუძლიან ჩინეთის გულისათვის ის ომში გერმანიისა, დედა კარებისა ზოლიტიკის, სწორედ რომ ვითქვამთ, მხოლოდ ამერიკა მისდევს. ინგლისი, საკმაოდ ორგანოდ იქცევა, გერმანიაც თავისი უზომო მთხოვნიებით გერაფერ დახმარებას უწყევს ამ ნაირ პოლიტიკას.

ინგლ. გაზ. ესტანდარდის კორესპონდენტი შანჰაიდან იტყობინებს:

ზოგიერთმა აქაურმა რეფორმების დასის წევრმა მიიღო დეპუტატი ჩინეთის ულანსკან ტოკიოში მასზე, რომ იმპერატორის სასახლამ, რომელიც ამ ჟამად სინანთუში იმყოფება, ურადება მიაქცია ხალხის პროტესტს წინააღმდეგ რუსეთ-ჩინეთის ხელშეკრულების მანჯურიის შესახებ და მიანდა თავის ქალების ტოკიოში, ღიადნაში და ვაშინგტონში სოხოვან იამონას, ინგლისის და შეერთებულ შტატებს, რათა მათ დახმარება გაუწიონ ჩინეთის მთავრობის ოპოზიციას რუსეთი წინააღმდეგ. მეორე მხრით, როგორც ამბობენ, ლიხუნიჩიკმა დეპუტატი მისწერა ჩინეთის კლეს ტოკიოში, ვითამ რუსეთი დიდის თავსაზიანობით პირბაზს იძლევა, რომ მანჯურიადან ჯარებს გაიყვანს იმ შემთხვევაში, თუ ხელშეკრულებას ხელს მოაწერენ, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი იმუქრება, რომ სამუდამოდ დაიჭერ მანჯურიასა. ჩინელი რეფორმატორების სიტყვით, ვიცე-კარალი იუნდუ ამ ჟამად ბევრად ურჩევს იმპერატორს, რომ რუსეთის ხელშეკრულებას არ დასთანხმდეს, თუნდაც რომ ეს ხელშეკრულება შეცვლიდ იქმნეს, რადგანაც

ამ ხელშეკრულებას დამტკიცება ჩინეთის ოფის მომასწავებელი იქნება.

წარსულ შაბათს ჩემპიონმა განდებუტატმა ჰანსტონმა (რომელიც ჩინეთის მეტად ცნობილი მსახიობი იქნა) უმაღლეს კომისარს ალფრედ მილნერსა, გამა ესტანდარდია შემდეგს ამბობს:

ჩემპიონების განცხადებამ დიდად ასახა ბურების მიმხრე ლიბერალებს. ისინი ამბობენ, რომ მილნერი ძალიან აბრვადებს ჩინეთს ზავის ჩამოგდებასა და ედებთან, რომ ლიბერალები იქმნეს თავის თანამოაზრე; იმათი აზრით ეს უმჯობესად სავსა, რომ ბურებთან ზავზე მოლაპარაკებამ რაიმე მოიტანოს.

ლონდონიდან იწერება: ტაიმსში ბეჭდილია სამხრეთ აფრიკიდან მიღებული სამხედრო ცნობისაგან ნება დართული დეპუტა. ამ დეპუტატის სიტყვით სამხედრო რესპიტი ელიან, რომ ომი ორ წელიწად იქნება მეტად გასტანისა.

გერმ. გაზ. ბერლინერ ტაგებლსწერენ ლონდონიდან 12 მარტის რიცხვი მთავრობის წრეებში ბევრად ირწმუნებიან, რომ ზავზე მოლაპარაკებას ბურებთან ამ დღე ხანში სელმეორად დაიწყებენ. ინგლისის მთავრობა ესლა უფრო კარგ და შედეგათა მხრებს დაუდებს ბურებსა.

ზორტუგალიელმა რესპუბლიკელებმა დეპუტატს ლისაბონის და ობორტო ზუტეში; ისინი სთხოვენ ზორტუგალიური მოკრიბონ, რათა ამ ფუფიით გვირგვინის ზედ დაწერება: „ზორტუგალია მოქალაქეები—ტრანსპარენტისა და ორანჟის ზუბიკებისა.“

ნიუიორკის გაზ. „ტაიმსი“ ირწმუნება, რომ ვაშინგტონიდან მიღებული ცნობებით თანხმება მანჯურიის შესახებ ჩინეთის მთავრობას უარზე. სრული საფუძველი გვაქვს იფიქროთ, რომ სახელმწიფოებს შორის მძაპრეობა გამართული, იმის შესახებ, თუ ვინ დაუშვან რუსეთს ახალი შეთანხმება ჩინეთთან. ირწმუნებიან, რომ შეთანხმება ჩინეთმა ზოგიერთი სახელმწიფო ძალდატანებით უარზეყო.

ახალი ამბავი

მკითხველებს ესმოდათ, რომ ზუგდიდის მცხოვრებლებმა შუამდგომლობდნენ, რომ ზუგდიდში შემოღებულ იქნა საქალაქო მმართველობა შემოკლებულ წესით, თანახმად 1892 წლის საქალაქო დებულებისა. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ იტყობინებია, ყურადღება მცვეთ იმ გარემოებისათვის, რომ ზუგდიდის ზუგდიდის მიწებისა ეკლეთის უფროსი თავადს მინგრელისკის და მხოლოდ ურესი ნაწილი შეადგენს კერძო მებატრთა საკუთრებას. ამის გამო სამინისტრომ საჭიროდ დაინახა, თავ. მინგრელისკის ხმობით, უმაღლესი ნებართვა აიღოს იმ რომ თავ. მინგრელისკის უფლება მცვეთ უსასყიდლოდ გადასცეს ზუგდიდის ქალსთის საჭირო მიწები ქუჩებისა, მოედნებისა და სასაფლაოებისათვის და აგრეთვე მკითხველს კერძო მებატრთა წერილობით პირობები, რომ ისინიც შესწირავენ მკითხველ ქალაქს მიწებს. ამასთანავე სამინისტრომ მიანდა ქუთაისის გუბერნატორად გინოს გეგმა დ. ზუგდიდისა და ზნოს ზედ საზღვრები მომავალ ქალაქად აჩვენოს, რომელი მიწა ვის ეკუთვნის ამ ჟამად და სხვა.

თანახმად მინისტრთა კომიტეტის დეკრეტებისა, რომელიც წარსული წლის 19 იანვრს დამტკიცებულ იქნა უმაღლესი კანონიერი მსვლელობა მისცეს საქმის თუმი მხარის გუბერნად გადაკეთდეს შესახებ. ადგილობრივ უმაღლეს ადმინისტრაციას უკვე შეუდგენია პროგნოზი

ბათუმისა და ართვინის ოლქები
გენერალ-საზღვარდარსის, ან ოლქს;
გენერალ-საზღვარდარსის ქალაქად იქნება
მი. სამინისტროს უკვე წარდგინა ეს
ქალაქი დასამტკიცებლად.

გენერალ-საზღვარდარსის ოლქიდან იტყობინებიან, რომ
გენერალ-საზღვარდარსის სამინისტროში არჩევენ
მუშათა დაზღვევის პროექტს, რომე-
ში შემუშავდა ბაქოს ნავთის მწარმოებელ-
ებმა.

გენერალ-საზღვარდარსის ქალაქის თავმა წა-
დგინა ტფილისის გუბერნატორს საბჭოს
გენერალ-საზღვარდარსის არჩევნების შესახებ
თელი ამ საქმის წარმოებას.

ქუთ. საგუბ. უწყებებში* დასტამბუ-
ქთ. გუბერნატორის ბრძანება იმის
გახდა, რომ აღმოსავლეთი დასავლეთი
კანტონები, სადაც თხოვნებს
გენერალ-საზღვარდარსის დაწესებულებებში წარ-
დგენს სადაც სადაც კატორ ჩვენს ადგილზე
გუბერნატორის ბრძანებაში ნათქვამ-
ია, რომ ამ კანტონებს ენება მოაქვთ მე-
მთხოვნელთათვის და საჭირონი
არაიან, რადგანაც ქუთაისის საოლქო
გენერალ-საზღვარდარსის დაარსდა ვეტილების ბიუ-
სადაც ყოველგვარ დარიგებასა და რჩე-
ვასწავლიან მსურველთა.

ამიერ კავკასიის რკინის გზის სამმარ-
შოს შეუდგენია ქუთაისის რკინის გზის
დაგის დ. საჩხერამდე გავრცელების
თაღრიცხვა. ხსენებულ სამმართველოს
ანგარიშებით, ეს საქმე უნდა დაჯდეს
1000 მანეთი.

გუბინ, 20 მარტს, დილის 5 საათზე,
გენერალ-საზღვარდარსის სასტუმროს ერთს ნომერში
ავთ გვამი გასათხივარ ქალის, ტფილი-
გარდაცვლილი აწ უკვე გარდაცვა-
ნული კონსტ. პოლიუშევსკისა.

დღეს, 21 მარტს, ტფილისის სამოს-
ლო პალატაში განსახილველად დანი-
შლია საქმე ბაქოს მდიდარ ნავთის მწა-
მბელის ტუმანისა, რომელსაც ბრალად
გუბინის ნაფიც ვეტილის კარაბე-
ს პირობის წერლის მოსპობა. ტუმა-
ნის კაცს პეტერბურგის სამოსამართლო
ტის ცნობილი ნაფიც ვეტილი კარაბე-
სა.

ქუთაისის მაზრის, სოფ. ზეინდარის
გერბმა თავ. ერისთავმა ამ ორის წლის
დ შეირთო ტფილისში ცოლი: რადგა-
ნა ცოლი დიდგან ჯვრის წერისა მასთან
რებას არ დათანხმებულა, ერისთავს
რით მიუმართავს ტფილისის ოლქის
გენერალ-საზღვარდარსის. ოლქის სასამართლოს
საქმე უნდა განეხილა ორშაბათს,
მარტს, მაგრამ საქმე გადასდო ერისთა-
ვს დილის ვეტილის სანდარბანის თხო-
ვას საქმის გარემოების გამოსარკვევად
რება დანიშნეს მოწმები.

გუბინ წინ, ტფილისის ოლქის სასა-
მართლო განიხილა საქმე თელავის მაზრის,
მდიდარ მცხოვრების მიხეილ იოსე-
ის მიქილაშვილისა, რომელსაც შემ-
ბრალო ედებოდა: წარსულ წელს 17
მათე ელტკოვს ტფილისში, პოლი-
მე-8 ნაწილში, გაუყდნია თიფა და,
არც ელტკოვმა სასამართლოში გა-
და, მას მიჰპარვია მიქილაშვილი, ჩა-
სხელი ჯიბეში და მოუგლეჯია. ჯი-
ბე ელტკოვს 5 მან. ჰქონებია. ელ-
ტკოვის ყვირილზე მიქილაშვილის ხელი
წინა ყელში მისთვის და ისე გაუჩუმე-
ელტკოვი კი ისე ჩასქიდე-
ტანისამოსში მიქილაშვილს, რომ
სხვებსაც არ მოუწვრიათ და
აუქერიათ, ხელი არ გაუშვია. მი-
შვილი სასამართლოს პასუხის-გებაში
ათ, როგორც თავს დაცემით, ავაზა-
წელტკოვის გამძარცველი. ოლქის
სამართლომ დამნაშავედ იცნო მიქილაშვი-
ლი და დაწესდა ბრალდებაში და გარდაუწ-
ე ყოველივე განსაკუთრებულ უფლება-
ტესობათა ჩამორთმევა და პატიმართა
დ წარებელ რაზმში 4 წლის ვადით გაგ-

სოფ. ავლეშვი (გორის მაზრა) გაიხს-
ნება ამ მოკლე ხანში სასოფლო ქსენონი
სოფლის საზოგადოების ხარჯზე.

ი. ფილოვმა სთხოვა ტფილისის ქა-
ლაქის გამგეობას ნება მიეცეს მას გაიყვა-
ნოს ელექტრონის მავთულები სახანო
თეატრის ცენტრალურ ელექტრონის სად-
გურიდან თავის სადგომში, გო-გორის
პროსპექტზე, დობუნისკის სახლში.

ტფილისის ქალაქის გამგეობის წევრი
შესტაკოვი შეუდგა ქალაქის დავალიანების
საქმის შესწავლას.

სადამოვნო უწყების ნება-რთვით მი-
ეცა დამეტებითი ჯილდო პოლიციის მე-4
ნაწილის ბოქალის დუშინსკის პოლიციელს
სტეპანკს ერევს კონტრაბანდი საქონლის
აღმოჩენისათვის სულ 500 მან. 130 მან.
პირველს და 370 მან. მეორეს. კონტრა-
ბანდის გაუდგა დანიშნულია ხვალისათვის.

პოლიციამ მიაქცია ყურადღება იმ
გარემოებას, რომ ის პირები, რომელთაც
აღებული აქვთ ქალაქის სიბინძურეთა გა-
ზიდვა, ჰყრიან მათ არა ქალაქისაგან დანი-
შნულ ადგილას, არამედ სადაც მოხვდებო-
ბით პოლიციელებს გზაძანათ მეტი თვა-
ლყური ადევნონ ამ საქმეს. ამასთანავე
ტფილისის პოლიციისტერმა სთხოვა ქალა-
ქის გამგეობას აღეკრძალოს თედორე ალი-
ოლის ამ საქმის წარმოება, რადგან იგი
სამჯერ იყო შენიშნული ხსენებულ წესის
დარღვევაში.

ბირჟის მეეტლეთა საზოგადოებამ შე-
ატყობინა ქალაქის გამგეობას, რომ მან
მეეტლეთა უსტაბაშად აირჩია რემეზოვი.

მტკვარში წყალმა ცოტა კიდევ მოი-
მატა.

მეტად სამწუხარო ამბავი უნდა ვაუ-
წყოთ მკითხველს; გუბინ წინ ახალციხიდან
ჩამოსული ტფილისში ახალციხის სამოქა-
ლაქო სასწავლებლის მასწავლებელი ვასილ
იოსების ძე ხუციშვილი, რომელიც „გრანდ-
ოტელის“ სასტუმროში გაჩერებულია. სას-
ტუმროში რაღაც ჯერ გამოურკვეველ მი-
ზეზის გამო უეცრად გარდაცვლილა.

ორშაბათს, 19 მარტს, საღამოს 10 საათზე,
გოლოვინის პროსპექტზე, მანთაშევის სახლს ბუზ-
რიდან გაუფრთხილებლობის გამო გაუჩნდა ცეცხლი,
რომელიც ცეცხლის მქონებელ რაზმის ორის მოსამ-
სახურის შემწვობით ჩააქრეს. სახლის პატრონს არა-
ვითარი ზარალი არ მოსვლია.

პოლიციის მე-3 ნაწილში გამოცხადდა კავკა-
სიის 1 სევერსკის ბატალიონის პოდპორუჩიკის
მეუღლე ნინო არსენის ასული ოსიპოვისა და ვანა-
ხადა, რომ 18 მარტს საკუთარ სახლის ბაღიდან
ვიდაც ბოროტ-განმზრახველ მოიპარეს ძვირფასი
ბეწვანი ქუჩი 200 მანეთად ღირებულია. ქურდო-
ბაში არავისზე არა აქვთ გეგმა. პოლიციამ ზომები
მიიღო ქურდის აღმოსაჩენად.

პარასკევს, 19 მარტს, მის უწმინდესობის სო-
მესთა კათალიკოსისათვის, რომელიც ეწმინდესში
მიემგზავრებოდა, შეუკეტეს დასავლელი ეტლი კოტ-
რინის კანტარას. დანიშნულ დროს ეტლში ცხენები
შეაბეს, მაგრამ როგორც კი ქუჩაში გამოიყვანეს,
ცხენები დაფრთხნენ და დილის გაჭირვებით გააჩერეს.
ეტლი დაიშხვრა.

19 მარტს შერემეტევის ქუჩაზე, კარაპაევის
სახლში, სახურავზე გაჩნდა ცეცხლი, რომელიც მალე
ჩააქრეს. ზარალი ცოტაა.

ქალაქის საბჭო

19 მარტი.

ორშაბათს, 19 მარტს, საღამოს 9 სა-
ათზე მოხდა ქალაქის საბჭოს მორიგი სხდო-
მა, ქალაქის მოურავის ბ-ნ გ. ევანგელო-
ლოვის თავმჯდომარეობით. სხდომას და-
ესწრო 29 ხმოსნად. ორი უმნიშვნელო
საქმის განხილვის შემდეგ საბჭოს წარე-
დგინა განსახილველად ქალაქის გამგეობის
დადგენილება წელს კავკასიის სამეურნეო
სამრეწველო გამოფენის გასამართავად სა-
მეურნეო საზოგადოებისათვის შემწვობის
აღმოჩენის შესახებ; ამ ორი კვირის წინედ
ქალაქის გამგეობამ განიხილა შუამდგო-
მლობა სამეურნეო საზოგადოებისა და მიიღო

რა სხეში, რომ 1889 წელს გამოფენისა-
თვის ნასესხებ ფულიდან უკანვე ქალაქს
1800 მან. მეტი არ მიუღია, დადგინა და-
უბრუნებლად მიეცეს სამეურნეო საზოგა-
დოებას ქალაქის საშუალებიდან 10,000
მანეთი. ამასთანავე გამოგება გადასწყვიტა
გამოფენაზე ქალაქის საკუთარი პავილიონ-
ის გამართვა, რისთვისაც გადასდო 5,000
მან.; გამოგების ეს დადგენილება გადაეცა
საფინანსო კომისიას; კომისიის თავის სხდო-
მაზე მოუწვევია გამოფენის კომიტეტის
კამისარი თავ. ი. ზ. ანდრონიკაშვილი,
რომლის განცხადებიდან სჩანს, რომ სა-
ზოგადოებას გამოფენის გამართვა დაუჯდება
95,000 მან., ხოლო ჯერ-ჯერობით სხვა-
და-სხვა დაწესებულებათაგან შემოსულა:
მიწად-მოქმედების სამინისტროსაგან 4,000
მან., კავკასიის მთავარ მართებლისაგან
6000 მან., შავი ქვის მრეწველთა საბჭოსაგან
1000 მან., ქ. ბაქოსაგან 3,000 მანეთი.,
კავკასიის ქალაქებიდან 5,000 მანეთი და
სხვა—სულ 24 ათას მანეთად. ამის და
მიხედვით საფინანსო კომისიის საჭიროდ
უცნია გადადოს ქალაქის საშუალებიდან
10,000 მან. ნაცვლად—15,000 მან. გადა-
უხდევნებლად და 5,000 მან. საკუთარ პა-
ვილიონის მოსაწყობად. ამასთანავე საფი-
ნანსო კომისიამ გამოსტყვა სურვილი, რომ
ესლავე იქნას ამორჩეული განსაკუთრებუ-
ლი კომისია, რომელსაც უნდა მიენდოს
ქალაქის პავილიონის გამოფენაზედ მოწყო-
ვის საქმე. განსაკუთრებული აზრი გამო-
უთქვამს საფინანსო კომისიის ორს წევრს,
რომელთა აზრი იყო—10,000 მან. მისცემო-
და სამეურნეო საზოგადოებას გარდაუხდევ-
ნებლად, ხოლო 5,000 სესხად.

გამგ. წ. თავ. გ. ჩერქეზიშვილი. როდესაც
გამგეობამ გადასწყვიტა დახმარებოდა სამე-
ურნეო საზოგადოებას მხოლოდ 10,000
მანეთით, სახეში ჰქონდა ის გარემოება, რომ
სხვა დაწესებულებათაგან მეტს დახმარებას
მოელოდა საზოგადოება, მაგრამ რადგანაც
მოლოდინი არ გამართლდა, მაგ., მიწად
მოქმედების სამინისტრომ ამ საქმისათვის
მხოლოდ 4,000 მანეთი გადასდო და ამით
გარემოება საქმისა სრულიად შეიცვალა,
მე სრულიად ვეთანხმები საფინანსო კომი-
სიის აზრს გადადოს ამ საქმისათვის უკანვე
მოუთხოვნელად 15,000 მან.

ხმ. ს. ს. პაპოვი. თავ. ჩერქეზიშვილის
მიერ აღნიშნულ გარემოების გარდა საფი-
ნანსო კომისიის ისიც ჰქონდა სახეში, რომ
ტფილისის სამეურნეო-სამრეწველო გამო-
ფენას დიდის ეკონომიური მნიშვნელობა
ექნება ქალაქისათვის. ამას გარდა 15,000
დახმარებით ჩვენ დავაშტკიცებთ, რომ ქა-
ლაქი ყოველთვის მზადაა უხვი შემწვობა
აღმოუჩინოს ყოველ ასეთი კეთილი აზრის
განხორციელებას, როგორც განზრახული
გამოფენის გამართვაა წელს ქ. ტფილისში.

ხმ. კოწარაძე. მე წინააღმდეგი ვარ სა-
ფინანსო კომისიის წინადადებისა და რომ
რეტროგრადი არ მიწოდონ, ჩემს აზრს ვა-
საბუთებ: ჩვენ იმდენათ ღარიბნი ვართ,
რომ ქუჩების მოსაკირწყლავი საშუალე-
ბა არ გავაჩნია, რომ შეგვეძლოს გამოფე-
ნის ადგილამდე მივიდეთ, და საფინანსო კო-
მისია კი ასე ხელ გაშლილად აპირებს სამე-
ურნეო საზოგადოების შემწვობას. 1889
წელს გამართულს გამოფენას მაგდნი არა-
ფერი ნაყოფი და სარგებლობა მოუტია, და
ასე მაგონია ეხლაც. სამეურნეო საზოგადოე-
ბა, ვიდრე გამოფენის გამართვას გადასწყვე-
ტდა, უნდა საშუალება გამოენახა ჯერ.

ხმ. ქაჯანაძე. საფინანსო კომისიამ კარ-
გად შეხედა ამ საგანს. სამეურნეო საზოგა-
დოება საქმის მხოლოდ ინიციატორია, ხო-
ლო რაც შეეხება მის მოწყობა-გამართვის
საქმეს, ჩვენ მას ისე უნდა შევხედოთ, რო-
გორც საკუთარს საქმეს. ამიტომ მე სრუ-
ლიად ვეთანხმები კომისიის წინადადებას.

ხმ. თავ. ა. შ. ანდრონიკაშვილი-დოგოგოგოვი.
მე წინააღმდეგი ვარ ხმ. კიუჩარიანისა,
რომელიც მეტად ამცირებს გამოფენის მნი-
შვნელობას. თუმცა გამოფენას ხელ-ჩასაკი-

დებელი და საგრძნობელი ნაყოფი ბევრი
არა მოაქვს-რა, მაგრამ რა თქმა უნდა, რომ
მას დიდი მნიშვნელობა აქვს საზოგადო-
ხალხის მრავალ-მხრივ დაწინაურების საშუა-
ში. თუ რამდენად დიდს მნიშვნელობას
ლევან განათლებული ერები ასეთს გამო-
ფენებს, ისიც ამტკიცებს, რომ არამც თუ
10,000 მანეთს, არამედ 10 მილიონსა და
მეტსაც ხარჯავენ ხოლმე ასეთ საქმეზე. ამი-
ტომ მე თანახმა ვარ თავ. ჩერქეზიშვილის
მიერ გამოთქმულის აზრისა და საფინანსო
კომისიის წინადადებისა, მით უმეტეს, რომ
სამეურნეო საზოგადოება ერთად-ერთი და-
წესებულებაა, რომელიც ასეთს შუამდგომ-
ლობასთან ერთად ჩვენს რჩევასაც კითხუ-
ლობს და გამოფენის გასამართავად ჩვენგან
წარმადგენლებსაც კითხვს და სხვა.

გამგ. წევრი სოსროგოვი წინააღმდეგია, რომ
ამ საქმისათვის 10,000 მან. მეტი გა-
დაიდოს.

საბჭომ ქალაქის მოურავის წინადადებაზე
ხმის უმეტესობით დაადგინა, თანახმად ქა-
ლაქის გამგეობის გარდაწყვეტილებისა, გა-
დაიდოს 10,000 მანეთი გადაუხდევინებლად
და 5,000 მანეთი საკუთარს პავილიონის
გასამართავად. საბჭომ აგრეთვე ამოიჩნია 7
კაცი პავილიონის საქმის მოსაწყობად. კო-
მისიის წევრებად ამორჩეულ იქნენ ი. ს.
და ი. ა. ალიხანოვები, ა. ს. პაპოვი, ლ.
ფ. ვილფელდი და ი. ა. თაიროვი, რომელ-
თან ერთან მონაწილეობას მიიღებენ აგრე-
თვე წინააღმდეგ ამორჩეული ქალაქის ორი წარ-
მომადგენელი გამოფენის მომწყობ კომიტე-
ტში—ბ-ნი ოსტროგორსკი და კ. მ. ალი-
ხანოვი. საბჭოს სხდომა დამის 11 საა-
თზედ დასრულდა.

**სტუდენტების დახმარების საშმის
გამოც.**

ყოველივე საზოგადო საქმეში ჩვენ, ქარ-
თველობას, გვემჩნევა სისუსტე, გულ-გრი-
ლობა, მაგრამ ჩვენებური ახალგაზდობის
დახმარების საქმეში ხომ ჩვენი საზოგადოე-
ბა მეტის-მეტს სასტიკობა-გულ-ქვაობას იჩენს:
თუ ოდესმე ჩვენებურმა კაცმა მკირედი,
უმნიშვნელო წვლილი გამოიღო რომელიმე
ახალგაზდის დახმარებლად, ამ შემთხვევას
არას დროს არ დაივიწყებს; ყოველგან, ყო-
ველივე გარემოებაში გაიხსენებს ასეთ ვი-
თომდა გულუხვობას, შეწირულობას; ხში-
რად ასეთი ჩვენებური საზოგადოების ხასი-
ათი უხერხულ მდგომარეობაში აყენებს იმ
ახალგაზდს, რომელიც იძულებული იყო
მიეღო ჩვენი საზოგადოების წევრებისაგან
მკირედი შემწვობა: რაც უნდა შეუმჩნევე-
ლი, თავის თავად უმნიშვნელო შეცდომა
ჩაიდინოს ამისთანა ემანუელმა, საზოგადოე-
ბა მას მაინც სასტიკად ეპყრობა და არა
სტოვებს შემთხვევას დაყვედროს: „დახე,
ჩვენი ფინჩით გაზრდილია და როგორ მე-
ტრირაობსო“. თუ რომელიმე ექიმს ან ვე-
ტილს ჩვენებურს სხვა და სხვა პირადი მო-
საზრებათა გამო რამე შეცდომა მოუვიდა:
დროზე მთხოვნელისადმი მომეტებული თა-
ნაგრძნობა ვერ გამოიჩინა, უშუალოდ ყვე-
ლა, ვინც კი დასწრებია ერთ გახართობ-
წარმოდგენას მაგისტანა ახალგაზდის სასარ-
გებლოდ გაწყობილს, აღელვებით, გაბუტუ-
ლად ჯავრობას დაიწყებს: „მოდი და ამის
შემდეგ დახმარება აღმოუჩინე ჩვენებურ
ახალგაზდსო“. ყველა ასეთი შემთხვევა
თანდათან გაზვიადებულ წარმოდგენა-მოსა-
ზრებას ავრცელებინებს ჩვენი საზოგადოე-
ბის წევრთ ხალხში ჩვენ ახალგაზდობაზე:
ვინც გაგზარდეთ, ყველა მანებელი დარ-
ჩაო. მართლაც, საუბედუროდ ჩვენდა, ერ-
თი-ორი შემთხვევა შესაძინევი და სამ

*) გვეტადეთ ბ. ნასტუდენტარის აზრს ამ საყურა-
დებო საგნის შესახებ, თუმცა არ ვეთანხმებით
ზოგიერთ მის მოსაზრებათ. ჩვენის აზრით, ეს საქმე
ისე უნდა მოწყობილდეს, როგორც ამას წინადადდა
წყდა ერთ კერძო კრებაზე, რომლის დადგენილება
ჩვენ კიდევ ვაცნობთ მკითხველთ თავის დროზე.
რედ.

